Cesvaines Ziņas

Jūnijs 2010. gads **Nr. 5 (203)**

Sadarbība ar Vaiji turpinās

Nu jau likvidētajam Madonas rajonam bija cieša sadarbība ar Vaijes pagastu Vācijā. Sadarbība dažādās formās (delegāciju apmaiņa, strādāšana Vācijā) notiek jau divdesmit gadu. Tādēļ, protams, iesākto pārtraukt būtu diezgan neloģiski. Kā turpināt sadarbību, sprieda visu Madonas rajona teritorijā izveidojušos novadu priekšsēdētāji. Nolēma, ka sadarbība noteikti jāturpina, pie tam daudziem iedzīvotājiem gadu gaitā bija izveidojušies arī personīgi kontakti.

Lai pārrunātu turpmāko sadarbību, Vaijes pagasta birģermeistars Franks Lemermans (Frank Lemmermann) bija uzaicinājis aprīļa vidū pie sevis jaunizveidoto bijušā Madonas rajona novadu priekšsēdētājus. Vācijā uzturējāmies nepilnas divas dienas, un mums notika ļoti konstruktīvas sarunas par to, kā turpināt sadarbību. Kopīgās sarunās izkristalizējās, ka arī turpmāk noteikti būtu jāturpina jau iesāktās aktivitātes, tas ir, dažādu pašvaldību delegāciju un skolēnu grupu apmaiņa. Jāturpina kontakti starp kultūras un mākslas nozaru pārstāvjiem, kā arī jauniešu un sporta organizācijām. Jauns bija tas, ka tika lemts par sadarbību starp pašvaldību uzņēmējiem, notika uzņēmēju ap maiņas vizītes. Tāpat priekšlikums bija apmainīties pieredzē dažādiem pašvaldības speciālistiem (piemēram, bibliotekāriem, bērnudārza skolotājām utt.). Sarunās piedalījās arī Vaijes pagasta dažādu politiķu frakciju pārstāvji, kuri visi atbalstīja sadarbības turpināšanu. Nolēma, ka no Latvijas sadarbību koordinēs Madonas novada izpilddirektors, bet jauno sadraudzības un sadarbības līgumu slēgs šā gada oktobrī Vaijē, kad tur notiks sadarbības 20. gadu svinīgs pasākums.

Foto no V.Špata arhīva

Sadarbības partneri pie Vaijes pagasta rātsnama.

Vilnis Špats, *domes priekšsēdētājs*

Uzņēmēji pieredzes apmaiņā Marjamā

Cesvaini jau vairāk nekā desmit gadus saista draudzības un sadarbības saites ar Marjamas pašvaldību Igaunijā. Notikušas pašvaldību delegāciju un amatieru kolektīvu apmaiņas, mūzikas un mākslas skolu draudzības koncerti. Šoreiz pieredzes apmaiņas braucienu uz Marjamu ierosināja sarīkot ar tūrisma nozari saistītie Cesvaines novada uzņēmēji, lai varētu iepazīties ar Igaunijas uzņēmējiem un viņu darbu šajā pašvaldībā, gūt jaunas idejas un kontaktus. Ar Cesvaines novada pašvaldības atbalstu 24. un 25. maijā braucienu uz Marjamu organizēja Cesvaines tūrisma informācijas centra vadītāja Ilze Kalna-Elksniņa. Delegāciju vadīja Cesvaines domes priekšsēdētājs Vilnis Špats, tās sastāvā bija pārstāvji no Grašu pils, zemnieku saimniecības „Jurguci", SIA „Ozols LG", viesu nama „Pie sievasmātes", SIA „Mora", Cesvaines internātpamatskolas, Cesvaines novada domes, tūrisma centra, kā arī zirgu audzētavas.

Marjamas pašvaldība teritorijas ziņā ir lielākā visā Igaunijā. Tā atrodas nedaudz vairāk nekā 60 km no Pērnavas un tikpat tālu no Tallinas. Izdevīgā atrašanās vieta netālu no maģistrāles veicinājusi arī daudzu nozaru attīstību. Iedzīvotāju skaita ziņā Marjama vairāk nekā divkārt pārsniedz Cesvaines novadu.

Viesošanās Igaunijā vienmēr saistīta ar sirsnīgu uzņemšanu un labi un precīzi sakārtotu dienas plānojumu. 24. maijā delegāciju kultūras namā sagaidīja Marjamas pašvaldības vadītājs Ēro Plams un sabiedrisko attiecību speciāliste Aeta Reinholde. Kultūras nama vadītāja iepazīstināja ar atjaunotā kultūras nama telpām, kurā papildus uzbūvēta izstāžu zāle, ko var izmantot arī kā mēģinājumu zāli, labiekārtotas arī daudzas palīgtelpas, atjaunota kinozāle.

Par uzņēmējdarbības iesākuma punktu kultūras nams kalpojis divām aktīvām sievietēm, kas ar apavu tirdzniecību aizsākušas savu biznesu. Šobrīd viņām Marjamā pieder 4 veikali, no kuriem viens ir būvmateriālu veikals. Cesvaines pārstāvjiem pat katra ēdienreize vai kafijas pauze bija citā vietā, tādējādi ļaujot iepazīt arī šo tūrisma servisu. Pēcpusdienā bija iespēja apmeklēt Jūrimas zirgu audzētavu un manēžu. Komseras benzīna uzpildes stacijā tās īpašnieks iepazīstināja ar savu nelielo uzņēmumu un stāstīja par krīzes izraisītajām problēmām. Pirmās dienas vakars noritēja Luhtres zemnieku saimniecībā, kurā iekārtota plaša seno darbarīku un etnogrāfisko lietu kolekcija, bet garā guļbaļķu ēkā ierīkotas naktsmītnes tūristiem. Īpaši te domāts arī par kāzu rituāliem, jaunlaulātajiem izveidotas īpašas telpas gan ar romantisku, gan humoristisku noskaņu. Luhtres saimniecībā uz kopējām pārrunām ar latviešu uzņēmējiem bija ieradušies gan šajā dienā satiktie uzņēmēji, gan nākamajā dienā plānoto objektu īpašnieki.

Otrās dienas rīts aizsākās ar kultūras centra apmeklējumu pavisam nelielā apdzīvotā vietā, kur parasti ir tikai 46 iedzīvotāji, bet vasaras sezonā – 120. Ar Eiropas fondu atbalstu un privātu iniciatīvu tiek atjaunota sena ēka, kurā atvēlētas telpas gan kopīgām saviesīgām tikšanās reizēm, gan semināriem un praktiskām nodarbībām. Marjamas iedzīvotāju blīvums ir tikai 8,5 iedzīvotāji uz kvadrātkilometru, bet vismazākajā skolā mācās tikai 4 skolēni, ko gan ir nolemts nākamajā mācību gadā slēgt. Tālākais ceļš veda uz dolomīta raktuvēm. Dolomīts ir Marjamas dabas bagātība, tas tiek izmantots gan celtniecībā, gan ceļu būvē, pie kam cenšoties šos resursus izmantot taupīgi, jo tie neatjaunojas. Darbs šajā uzņēmumā ir fiziski grūts, un tajā iesaistījušies vairāki ģimenes locekļi.

Foto no L.Ozolas arhīva

Cesvainieši apskata muzeju.

Savdabīgu biznesu aizsākuši divi jauni cilvēki Timberstona servisā – viņi savieno plastmasas caurules, aizpildot savienojuma vietas ar īpašu karsto masu. Pavisam asprātīgā veidā no plastmasas cauruļu atlikumiem top dažādas formas ragaviņas un šļūcamie priekšmeti ziemas sezonai. Timberstona serviss pārliecināja ar savu kvalitāti, daudzveidīgo piedāvājumu un arī pakalpojumu dārgajām izmaksām.

Pēc atgriešanās Marjamas centrā bija iespēja apmeklēt saldumu veikalu un populārāko frizētavu, kas sniedz arī citus skaistumkopšanas pakalpojumus. Šis salons rīko arī atraktīvus pasākumus, piedāvājot šovu ar dažādu laikmetu frizūrām un tērpiem. Ar tradicionālo ornamentu un reizē mūsdienīgu elementu izmantojumu īpašs ir nelielais adīšanas salons, uz kuru iegādāties tērpus brauc arī no Tallinas un Pērnavas.

Cesvaines uzņēmēju viesošanās noslēgums notika arī savdabīgā uzņēmumu apvienībā – servisā, kura īpašniekam turpat blakus pieder viena no iecienītākajām kafejnīcām Marjamā. Pēc pusdienām un sirsnīgiem pateicības vārdiem Marjamas uzņēmēji tika aicināti uz atbildes vizīti Cesvainē.

Cesvaines uzņēmējiem par viesošanos Marjamā radās ļoti pozitīvs iespaids – gan par uzņēmējdarbības iespējām, gan par sakārtoto vidi, gan par ģimenes uzņēmumiem. Bija iespēja novērtēt arī igauņu viesmīlību, vienkāršību, bet arī lielo drosmi riskēt, radošo ideju realizāciju, pašapziņu un lepnumu par paveikto. Jācer, ka šī viesošanās nesīs arī augļus turpmākajā sadarbībā un uzņēmējdarbības attīstībā Cesvaines novadā.

Baiba Putniņa

Pils un muižas nedēļa 14. – 20. jūnijā

Cesvaines pils un muiža aicina uz pili. Pirmsjāņu nedēļā priecēsim ar īpašām iespējām, kādu nebūs citās dienās! Īpaši piedāvājumi akcijas dalībniekiem!

Pils un muižas nedēļa katru dienu pie pils jūs sagaidīs **baronese** un izrādīs gan skaistākās pils telpas, terases, torņus un muzeju, gan arī pagrabus. Redzēsiet, cik stipri pils mainījusies **pēdējo 10.gadu laikā** un kas pilī notiek šodien. Varēsiet aplūkot **Veronikas Janelsiņas gleznas**. Būs **ekskursija pa muižas kompleksu** – klēts, zaļā māja, staļļi, siltumnīcas, alus brūzis, dzērienu darītava, smēde, baznīca, pilskalns, pils. Būs unikāla iespēja apskatīt muižas Mežsarga māju arī no iekšpuses. 2006.gadā māja ieguvusi balvu par labāk atjaunoto koka namu. Baznīcā sagaida ērģeļmūzikas priekšnesums un stāstījums par ērģelēm un baznīcu. Staļļos ir iespēja apskatīt kokapstrādes un ģipša liešanas darbnīcu un satikt meistaru, kurš izgatavojis Cesvaines pils atjaunoto ģerboni, atjaunojis velves virs pils lielajām kāpnēm, koka detaļas lielajam tornim. Tējas namiņā ikvienam tiek dota iespēja sasiet savu īpašo **Jāņu pirtsslotu,** uzzināt padomus par pirtī iešanu, pēršanos, dabīgiem skrubjiem, maskām un īpašās nakts rituāliem. 18-20.jūnijā tējas namiņā saimniekos arī pirtnieks. Pie Tējas namiņa darbosies **bērnu stūrītis** – pils guvernante jaunākos viesus vedīs īpašās ekskursijās, kurās bērni iepazīs ne tikai pils noslēpumus, bet arī Jāņu zāles un seno tērpu modes tendences. Būs **sieru degustācija** un vērtēšana veikaliņā „Pie Arkas", kas vietējiem jau izsenis zināms kā piena veikals. Vasaras vidus zāļu **tējas un alus baudīšana** jaukā atmosfērā bijušajā alus brūzī vai tā iekšpagalma terasē. Šobrīd šeit atrodas amatniecības un mākslas salons „Divi torņi".

16. jūnijā būs medību pils **medību stundas**, kurās mednieka uzraudzībā noskaidrosim trāpīgumu, lūkosim trofejas, garšosim medījumu gaļu. Būs **tautas daiļamata meistares** paraugdemonstrējumi visdažādākajās rokdarbu tehnikās. 19. jūnijā būs **izjādes ar zirgiem** un ponijiem pils un muižas apkārtnē. **Grašos** varēsiet baudīt franču šarmu – ekskursijas pa kungu māju, kur iekārtota viesnīca, mākslas izstāde, savvaļas zooloģiskā dārza dzīvnieku apskate.

Cesvaines pils un muižas nedēļas laikā, kā arī pils parka svētku laikā akcijas dalībniekiem tiek izsniegtas īpašas kartes, kas jūsu laiku Cesvainē darīs patīkamāku ar īpašām atlaidēm un piedāvājumiem.

Sīkāka informācija – afišās. T..64852225

22. aprīļa domes sēdē:

- „Pamatojoties uz Ģenētiski modificēto organismu aprites likumu, dome nolēmusi informēt sabiedrību par nodomu noteikt aizliegumu uz 5 gadiem Cesvaines novada administratīvajā teritorijā audzēt ģenētiski modificētos kultūraugus.
- Apstiprināja 2010. gada kultūras pasākumu finansējuma plānu.
- Atbalstot muzeju nakts pasākumu, piekrita samaksāt ceļa izdevumus Jēkabpils mūzikas skolas ansamblim un Olgas Žitluhinas deju kompānijai.
- Vienai ugunsgrēkā cietušajai piešķīra vienreizēju pabalstu.
- No labiekārtošanas nodaļas pamatlīdzekļu uzskaites izslēdza nolietojušos krūmgriezi.
- Noteica laikraksta „Cesvaines Ziņas" redaktora amata vietas atalgojumu.
- Nolēma izlietot no ziedojumu konta līdzekļiem Ls 138,16 organiskā stikla iegādei restaurētās kartes saglabāšanai muzejā.
- Mainīja nosaukumu un adresi viensētai „Dzirnavas" pret „Dzirnas", Kraukļu ciems, Cesvaines pagasts, Cesvaines novads, LV – 4871.
- Mainīja nosaukumu nekustamajam īpašumam „Leiņi" pret „Gala Lejiņkauliņi", Cesvaines pagasts, Cesvaines novads.
- Nolēma ņemt aizņēmumu Ls 29 000 pašvaldības projekta „Energoefektivitātes paaugstināšana Cesvaines novada vispārējās pirmsskolas izglītības iestādē" realizēšanai.

20. maija domes sēdē:

- SIA „Cesvaines komunālie pakalpojumi" valdes locekle Ināra Puķīte informē deputātus par 2009. gada pārskatu un uzņēmuma darbību.
- Apstiprināja Cesvaines novada domes 2009. gada saimniecisko pārskatu.
- Cesvaines novada domes teritorijas plānojuma 2008. – 2020. gadam grozījumu pirmo redakciju nodeva sabiedriskai apspriešanai un atzinuma saņemšanai.
- Piešķīra adreses vairākiem "Latvenergo" ēku-transformatoru punktiem.
- Noteica zemes lietošanas mērķi nekustamā īpašuma "Lejas Ruņģi" daļai.
- Uzaicinot novada uzņēmējus, kas nodarbojas ar tūrismu, izveidoja pašvaldības delegācijas sastāvu braucienam uz Cesvaines sadraudzības pilsētu Marjamā, kas notika 24. un 25. maijā.
- Noteica, ka Cesvaines novada ģerbonis ir zelta pakavsakta sarkanā laukā. Pilnvaroja ģerboņa izstrādātāju mākslinieku Jāni Strupuli reģistrēt Cesvaines novada ģerboni Kultūras ministrijā.
- Cesvaines sociālā dienesta nolikumā izdarīja grozījumus: nolikuma tekstā vārdus „Cesvaines pilsētas ar lauku teritoriju dome" aizstāja ar vārdiem „Cesvaines novada dome".
- Izdeva saistošos noteikumus Nr.4 „Par augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas aprites kārtību Cesvaines novadā". *(Tiks publicēti nākamajā avīzes numurā).*

Pedagogi pieredzē Somijā

No 2. līdz 5. maijam Cesvaines vidusskola kopā ar Kusas pamatskolu īstenoja kārtējo Eiropas kopienas Mūžizglītības programmas apakšprogrammas Comenius projekta „Cilvēks. Ainava. Veselīgs dzīvesveids" aktivitāti, viesojoties Somijā, partnerskolā (Haukkarannan koulu). Patiesībā šajā pavasarī bija paredzēts apmeklēt partnerskolu Turcijā, taču Īslandē atrodas vulkāns Eijafjadlajegidla, kas to negribēja. Mūsu kopējā projekta galvenajai koordinatorei Ilonai Sārei (Kusas pamatskolas skolotāja) ļoti ātri izdevās vienoties ar somu kolēģiem par projekta uzdevumu veikšanu viņu skolā, jo atbilstoši plānam mums šajā pavasarī noteikti bija jāapmeklē kāda no ārvalstu partnerskolām.

Vislielākā pateicība somu kolēģiem par lieliski izplānoto un realizēto uzņemšanas programmu, viesmīlību un sapratni.

Vizītē no Cesvaines piedalījās vidusskolas direktors Didzis Baunis, skolotāji: Ingrīda Evardsone, Ginta Libeka, Inguna Luce, Inese Mickeviča, Zane Burņevska, Cesvaines novada domes speciāliste teritorijas attīstības jautājumos Iveta Raimo, izpilddirektors Uģis Fjodorovs, vidusskolas direktora vietnieks saimnieciskajā darbā Alvis Duplinskis, savukārt no Kusas pamatskolas direktors Agris Sārs, projekta koordinatore skolotāja Ilona Sāre, skolotāji: Gunārs Ikaunieks, Inese Ikauniece, Zaiga Stupāne, Aina Spūle, Vita Frīdvalde, Inese Skraustiņa, Andris Jansons.

Uzskatu, ka vienmēr ir lietderīgi un svarīgi iepazīties ar citu skolu, kuras var atrasties visdažādākajās valstīs, darba pieredzi, it īpaši redzot to savām acīm un tieši kontaktējoties ar skolotājiem, bērniem un administrāciju.

Foto no skolas arhīva
Vizītes dalībnieki pie somu partneru skolas.

Dažas norādes ceļotājiem. Braucot ar auto, kuram ir signalizācijas pults, vienmēr paņemiet līdzi otru. Mums tā saplīsa Helsinku ostā apmēram 10 minūtes pirms noteiktās uzbraukšanas uz prāmja. Brīnumainā kārtā, tikai pateicoties Uģa atjautībai, izdevās atslēgt signalizāciju un pašā, pašā pēdējā brīdī uzbraukt uz klāja.

Ja esat rezervējuši viesnīcu, piemēram, Turcijā, tad uzmanīgi izlasiet konkrētās viesnīcas noteikumus. Saistībā jau ar iepriekš minēto vulkānu man pēc noteikumiem bija jāatsaka viesnīca vismaz 2 diennaktis iepriekš. Es atteicu, nosūtot e-pastu. Tomēr, lai gan visa iepriekšējā sarakste bija noritējusi veiksmīgi, šis svarīgais atteikums nebija saņemts!? Viesnīcas pārstāvis pieprasīja segt zaudējumus par pirmo nakti (bija rezervētas vietas 23 cilvēkiem). Sākās kaulēšanās, naudas summu izdevās samazināt gandrīz uz pusi, taču uz visu grupu tika zaudēti 220 lati. Protams, varbūt varēja nemaksāt, bet es noteikumus zināju un nosūtīts e-pasts nenozīmē, ka tas ir arī saņemts.

Partnerību projekts turpināsies līdz 2011. gada 30. jūnijam. Lielākās nākamās aktivitātes ir partnerskolas apmeklējums Turcijā (Boztepe Lisesi) no 20. līdz 27. septembrim un 2011. gada martā atkal partnerskolas apmeklējums Somijā. Abos pasākumos piedalīsies arī mūsu skolu skolēni. Projekta ietvaros ietilpst ne tikai ceļojumi, rezultātā ir jārodas arī uzskates (mācību) līdzekļiem, stundu aprakstiem, kuras notiek brīvā dabā, kā arī dažādiem citiem vizuālajiem un audiovizuālajiem materiāliem. Taču nenoliedzami svarīgākais ir kontakts ar citu valstu skolotājiem un skolēniem, citiem darbiniekiem, iegūtā pieredze, redzesloka paplašināšana, dažādu kompetenču līmeņa paaugstināšana.

Didzis Baunis, *Cesvaines vidusskolas direktors, projekta darba grupas vadītājs*

Šī brauciena ieguvumi:

- apmeklētas divas somu skolas bērniem ar īpašām vajadzībām;
- diskusijas, pieredzes apmaiņa ar somu skolotājiem;
- vispusīgi iepazīta Somijas speciālo skolu izglītības sistēma bērniem ar īpašām vajadzībām;
- piedaloties nodarbībās, iepazītas mācību metodes;
- ļoti pozitīvi iespaidi par skolu, skolotāju augsto kompetences līmeni;
- salīdzināta ainava, dzīvā un nedzīvā daba Somijā ar Latviju;
- ļoti patika somu uzņemtā filma par projekta norisi Latvijā;
- interesanti un lietderīgi vizuālie materiāli par somu bērnu vairāku dienu mācību ekskursijām, kurās tiek apgūtas dzīvei noderīgas iemaņas, uzturoties ārā, brīvā dabā (ceļojums uz Lapzemi);
- Somijas skolā daudz racionālāk un taupīgāk izmantota telpa, ventilācijas sistēma nav "noslēpta" kā Latvijā, tā atklāti iebūvēta mācību un dzīvojamās telpās.

Gleznotājai, rakstniecei Janelsiņai – 100

Šā gada 20. maijā ievērojamai latviešu gleznotājai un rakstniecei Veronikai Janelsiņai paliktu 100 gadu. V. Janelsiņa nav mūsu novadniece, bet tā sanācis, ka Cesvaines muzejā glabājas liela viņas gleznu kolekcija – 142 darbi. Veronika Janelsiņa bija rakstnieka, gleznotāja, mūsu novadnieka Anšlava Eglīša sieva. Pēc Janelsiņas nāves 2001.gada 29. maijā Losandželosā (ASV) testamenta izpildītājs, mākslinieks Gvido Augusts gleznas dāvināja Cesvaines muzejam ar mērķi, lai vismaz daļa no tām vienmēr būtu pieejama skatītājiem. Šobrīd viena gleznu daļa ir apskatāma pils kreisajā spārnā, kur par tām katru dienu var priecāties mūzikas skolas audzēkņi un pedagogi. Vēl viena neliela gleznu daļa kopš muzeja nakts ir aplūkojama pils labajā spārnā – muzeja izstāžu zālē.

V. Janelsiņa dzimusi 1910.gada 20.maijā Barbarovā, Minskas apgabalā, Baltkrievijā. Mācījusies Strenču 6-klasīgā pamatskolā, 1926. – 1930. gadā Cēsu valsts ģimnāzijā. 1930. gadā iestājusies Latvijas Mākslas akadēmijā, vēlāk – Ģederta Eliasa vadītajā Figurālās gleznieciības meistardarbnīcā. Ar Akadēmijas padomes 1938.gada 2. novembra lēmumu Janelsiņai piešķirts mākslinieces gleznotājas grāds par diplomdarbu „Uz svētkiem". Strādājusi Latvijas Valsts vēsturiskajā muzejā par restauratori, zināšanas papildinājusi Parīzē, Luvrā.

1944. gada rudenī V.Janelsiņa dodas bēgļu gaitās. Vispirms dzīvo Vācijā – Berlīnē, Tailfingenā, Eslingenā. 1950. gadā pārcēlusies uz ASV, kopš 1952. gada kopā ar Anšlavu Eglīti dzīvo Pasifika Palisādē, Kalifornijā.

Mūksalas mākslinieku biedrības un Amerikas latviešu mākslinieku apvienības biedre. Pirmā personālizstāde 1944. gadā Rīgā. 1930. gados piedalījusies Mūksalas mākslinieku biedrības un Kultūras fonda izstādēs, pēc kara kopizstādēs vācu pilsētās un starptautiskajās bēgļu mākslinieku izstādēs Parīzē, Amsterdamā, Hāgā, ASV – Salemā, Losandželosā, Milvokos, Čikāgā un citur.

Trimdā Janelsiņa pazīstama arī kā rakstniece. Mēs viņas grāmatas sākām iepazīt tikai pēc atmodas laikiem. Pirmā grāmata – romāns „Kaķi, ja tu būtu cilvēks" izdota 1981. gadā, tai seko romāni: „Divas jakas un taksido" (1982), „Nozagtais eņģelis" (1984), „Ar un bez rožainiem stikliem" (1988), stāstu krājums „Es, zilais putns" (1991), eseju krājums „Cilvēks un es" (1994), romāns „Divkauja paradīzē" (1996), atmiņu un pārdomu grāmata „Pašsaruna" (1996), atmiņu stāsts par Anšlavu Eglīti „Atceroties" (2000), grāmata „Vēstule" (2001). Janelsiņa sarakstījusi lugas „Kas dārzā, kas dārzā" (1976), „Lukrēcija Buti" (1985). Par grāmatu „Es, zilais putns" 1992. gadā saņēmusi PBLA Kultūras fonda Goda balvu. Latvijas Zinātņu akadēmijas goda locekle.

Foto no muzeja arhīva
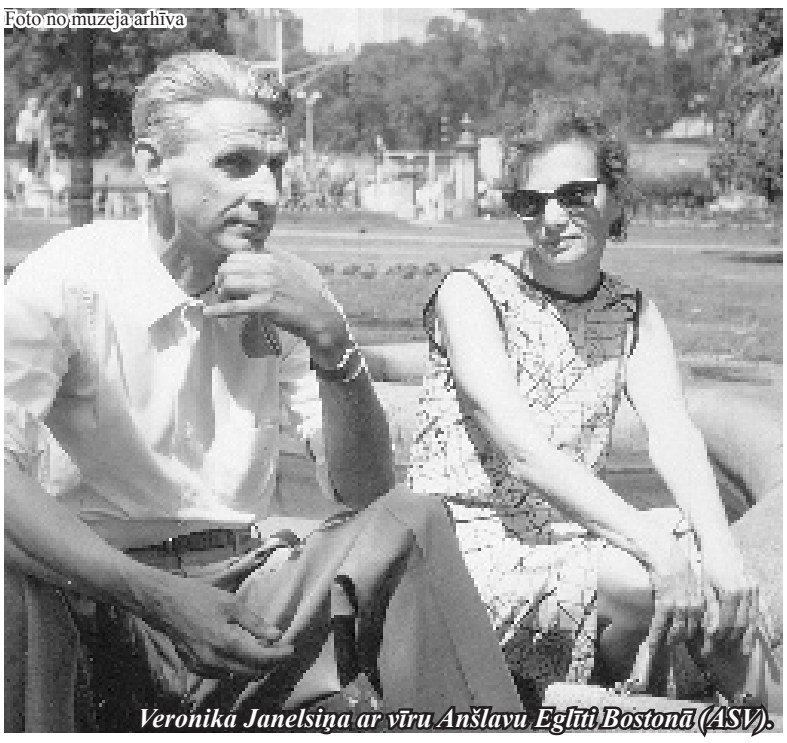
Veronika Janelsiņa ar vīru Anšlavu Eglīti Bostonā (ASV).

Veronika Janelsiņa pazīstama arī kā grāmatu ilustratore. Visas vīra Anšlava Eglīša grāmatas trimdas periodā iznākušas viņas mākslinieciskajā ietērpā.

Rīgā, mākslas galerijā „Mūrnieks" 2008. gadā tika sarīkota Janelsiņas eļļas gleznu izstāde „Pirmā..." ar 13 darbiem. Otra nozīmīga, bet arī neliela Janelsiņas gleznu izstāde bija apskatāma Ā. Alunāna muzejā Jelgavā 2009. gadā. Šogad arī latviešu kopiena tālajā Austrālijā atzīmē trimdā tik labi pazīstamās gleznotājas un rakstnieces Veronikas Janelsiņas simtgadi. Uzzinot par ievērojamo gleznu kolekciju Cesvaines muzejā, laikraksta „Austrālietis" redaktore Ilze Nagele vēstulē rakstīja: „Gleznas brīnišķīgas! Ak, laimīgie, ka jums tāds dārgums muzejam!"

Dace Birzniece
Rakstā izmantoti Latvijas Valsts arhīva materiāli.

Muzeju nakts arī Cesvainē

Muzeju nakts Latvijā notiek jau sesto gadu un šogad pirmo reizi arī Cesvainē. Apmeklētāju atsaucība liecina par to, ka cilvēki novērtē un prot smelties labo no šāda veida piedāvājuma. Daudzu sejās bija redzams prieks un promejot tika pārrunāts izbaudītais. Tas, ka Cesvaines muzeju nakts organizatore, muzeja vadītāja Dace Birzniece bija parūpējusies, lai cesvainiešiem un pilsētas viesiem būtu ko redzēt, apstiprina kaut vai viens fakts: Madonā uz ielas noklausīta saruna: „Te vairs nekavēsimies – braucam uz Cesvaini, tur ir ļoti interesanta programma." Jā, Cesvaines pilī apmeklētāju netrūka. Likās, ka līdz pusnaktij daudzi jau būs noguruši un devušies mājās, bet patīkami bija redzēt, ka uz pēdējiem priekšnesumiem cilvēki nāca vēl un vēl.

Vadoties pēc šī gada muzeju nakts devīzes „Par tīru pasauli!", apmeklētāji pēc izvēles varēja smelties gudrības par medībām, veselīgu un tikumisku dzīvesveidu, baudīt pils atmosfēru, par kuru gādāja uz īsu brīdi pie mūsdienu ļaudīm atnākušie pils cēlāji un īpašnieki – Vulfa kungs ar kundzi un viņu kalpotāji.

Muzeja nakti ieskandināja A. Žilinska Jēkabpils mūzikas skolas sitamo instrumentu ansamblis. Pirms tam interesenti varēja tikties ar restauratori Baibu Pilsumu, iepazīstoties ar ēdamzāles kamīna restaurācijas gaitu, pie Kārļa Bandenieka uzzināt par dabīgo sienu klājuma tapšanu no krīta, lineļļas un kaulu līmes. Vēl bija iespēja ielūkoties koka darbnīcā kādreizējos pils zirgu staļļos un vērot koka pārvērtības Imanta Spridzāna meistarīgajās rokās.

Valsts meža dienesta medību daļas speciālists Jānis Ozoliņš slīdrādē sniedza informāciju par medību faunu Cesvaines apkārtnē senākos laikos un mūsdienās. Viņa stāstīto papildināja Jāņa Galeja medību trofejas: lūša āda, aļņa un staltbrieža ragi, arī mežacūkas galva. Jānis Ozoliņš no Rīgas bija atvedis kādu savu trofeju – vilka ādu. Andris Taranda atklāja pārsteidzošas lietas par dzīvā ūdens īpašībām. Līgatnes rehabilitācijas centra pārstāves savā lekcijā un demonstrējumos atgādināja par veselas muguras nozīmi veselības stiprināšanā. Bet īstas burvestības skaistumkopšanas lauciņā un to, kā no dabīgām, mums katram pieejamām vielām pašam pagatavot dabīgu kosmētiku demonstrēja Laura Bāliņa, firmas „Calendula" pārstāve. Smiekli, dejas, dažādu zināmu un ne tik zināmu instrumentu spēle sanākušos atraisīja Elitas Gipteres mūzikas terapijas nodarbībā.

Tirzas jauniešu teātris pirms pusnakts nospēlēja A. Čehova izrādi par mutes higiēnu un veseliem zobiem.

Muzeju nakts izskaņā balles zālē vienaldzīgo nebija – prieks vai tam pretējais. Olgas Žitluhinas dejas kompānijas sniegumā bija iespēja iepazīt laikmetīgo jeb moderno deju izrādē „Un atkal par to pašu", par mīlestību. Vairāk nekā stundu garajā izrādē skatītāji kopā ar dejotājiem varēja izdzīvot visu mīlestības jūtu gammu – no romantiskiem sapņojumiem un trausla viegluma līdz traģisma pilnām naida, greizsirdības, nodevības jūtām. Fantastisku noskaņu radīja sveču un mainīgā krāsainu prožektoru gaisma, grupas „Dzelzs vilki" solista Jura Kaukuļa smeldzīgi romantiskā mūzika akordeona un mandolīnas izpildījumā.

Paralēli visām minētajām norisēm muzeja nakts apmeklētāji iepazinās ar jaunumiem muzejā, aplūkoja daļu no agrāk neredzētajām Veronikas Janelsiņas gleznām, izstaigāja kādreizējās kalpu istabas, vēroja apkārtni no pils torņa, brīnījās par jaunatklāto ledus pagrabu, pildītu ar īstu ledu un sniegu. Pils kalpotāji ļaudis cienāja ar avota ūdeni, bērzu sulām un zāļu tējām, kā arī vietējās saimnieces Anitas Greidiņas pašcepto maizi un sieto sieru.

Daudzu Cesvaines muzeja nakts apmeklētāju vārdā paldies Dacei Birzniecei un visiem, kas viņai palīdzēja mums sagādāt šos svētkus!

Guna Graudiņa

Gunas Graudiņas foto

Baronese un kalpi viesu sagaidīšanai gatavi.

Gunas Graudiņas foto

Imanta Spridzāna darbnīcā top koka suvenīri.

Mūzika un māksla pilī

Ik gadus, pieminot skolotāju, diriģentu, gleznotāju un Cesvaines mūzikas skolas idejas rosinātāju Hariju Šulcu viņa dzimšanas dienā, notiek mūzikas un mākslas skolas audzēkņu izstāde un koncerts. Šogad Cesvaines pils klausītājus un skatītājus aicināja 30. aprīlī.

Mūzikas un mākslas skolas direktore Inta Stiene, atklājot koncertu, atzina, ka Cesvainē kultūra un māksla neradās klajā vietā, tai pamatus jau likuši iepriekšējo paaudžu kultūras darbinieki – mācītāji, rakstnieki mūziķi. Harijs Šulcs, būdams liepājnieks, savu lielāko radošā mūža daļu pavadījis Cesvainē. Arī pirmā un vienīgā Cesvaines mūzikas un mākslas skolas direktore Inta Stiene ir liepājniece. Pedagoga un diriģenta Valda Vikmaņa iedvesmota, viņa īstenojusi Harija Šulca ieceri par mūzikas skolu Cesvainē. Nu jau divdesmito gadu Cesvainei ir sava skola, kurā bērni var apgūt pamatzināšanas mūzikā un mākslā. Šajā pavasarī skola akreditēta uz maksimālo laiku – 6 gadiem. Visus šos gadus neatsverams bijis audzēkņu vecāku, pašvaldības un vispārizglītojošās skolas atbalsts.

Katru reizi gada noslēguma koncertos audzēkņu radošajai izpausmei tiek meklētas jaunas formas. Pēc saksofonu ansambļa priekšnesuma muzeja izstāžu zālē Kristīne Šulce atklāja mākslas nodaļas audzēkņu izstādi. Koncerts turpinājās mūziķu zālē. Te atklājās bērnu daudzpusība, spēja muzicēt dažādos ansambļos un žanros. Koncertā piedalījās solisti, kameransambļi, stīgu orķestris, skolas simfoniskais orķestris. Mūzikas skolas audzēkņi un absolventi spēlēja arī kopā ar Cesvaines pūtēju orķestri Oļģerta Ozola vadībā. Turpinājumā kundzes atpūtas istabā muzicēja Cesvaines vidusskolas estrādes grupa, kuras sastāvā ir mūzikas skolas audzēkņi. Koncerta noslēgumā ēdamzālē skanēja vidusskolas ģitāristu priekšnesums, kā arī šajā mācību gadā izveidotās bērnu folkloras kopas dziesmas. Klausītāji piedalījās arī kopējās rotaļās un dančos.

Pavasarīgi līksmā mūzika ieskandināja Cesvaines pili nākamajam nozīmīgajam pasākumam – Cesvaines mūzikas un mākslas kolas izlaidumam 20. maijā. Jau tradicionāli noslēguma eksāmens kopā ar pedagogiem un vecākiem noritēja mākslas nodaļā otrdienas, bet mūzikas nodaļā – trešdienas vakarā, kam sekoja kopīgas pārrunas, atmiņas, vēlējumi un nākotnes ieskicējumi. Par spīti lielajam finansējuma samazinājumam mūzikas un mākslas skolām, pedagogi un audzēkņi spējuši radoši piemēroties esošajai situācijai, audzēkņos rosināta vēlme vairāk darboties patstāvīgi. Diemžēl krasi samazinātais stundu skaits un algu samazinājums veicinājis pedagogus doties darba meklējumos arī citur, tomēr darbu mūzikas un mākslas skolā saglabājuši gandrīz visi skolotāji.

Šogad izlaidums bijis ražīgs – 9 mākslas nodaļas un 9 mūzikas nodaļas absolventi. Mākslas nodaļu šogad beidza: Egija Akmentiņa, Pēteris Akmentiņš, Agnija Broka, Agris Graudiņš, Baiba Johansone, Laura Kričalova, Mārtiņš Rimšs, Jānis Rubuls, Nora Vabule. Mūzikas nodaļu: Emma Bandeniece, Laura Ruicēna, Signe Mihejenko, Ingus Melgailis, Valērija Ivanova, Lauma Ķeirāne, Elīna Vaska, Simona Grāvīte, Artūrs Špats. Emma Bandeniece un Artūrs Špats piedalījušies arī vairākos valsts un starptautiska mēroga konkursos, iegūstot godalgotas vietas. Absolventi kopā ar saviem pedagogiem un draugiem muzicēja ansambļos un orķestrī – par prieku saviem vecākiem, tuviniekiem un apsveicējiem. Izlaidumā klātesošos uzrunāja Cesvaines novada domes priekšsēdētājs Vilnis Špats, mūzikas un mākslas skolas direktore Inta Stiene, mākslas nodaļas pedagogs Māris Apfelbergs, kā arī vecāki. Kopīgs gandarījums par paveikto bija visiem, kā arī apņēmība iegūtās prasmes attīstīt tālāk un pielietot turpmākajā dzīvē.

Baiba Putniņa

Gunas Graudiņas foto

Meiteņu rokgrupas sniegumu lieliski papildināja čells un vijole.

Lindas Driķes foto

Mūzikas un mākslas skolas absolventi un viņu pedagogi.

Iekārto kabinetus skolā

2009. gada 13. maijā Cesvaines pašvaldība parakstīja vienošanos ar Valsts izglītības attīstības aģentūru par finansējuma saņemšanu Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) aktivitātē „Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana" (3.1.3.1.) projektam „Dabaszinātņu un matemātikas apguves uzlabošana Cesvaines vidusskolā" Nr. Nr.2009/0055/3DP/3.1.3.1.0/08/IPIA/VIAA/040.

Projekta kopējās izmaksas Ls 98 392 (deviņdesmit astoņi tūkstoši trīs simti deviņdesmit divi lati) ar pašvaldības ieguldījumu Ls 7380 (septiņi tūkstoši trīs simti astoņdesmit lati). Kā paredzēts vienošanās dokumentā, Valsts izglītības attīstības aģentūra veica avansa maksājumu – Ls 18 202 (astoņpadsmit tūkstoši divi simti divi lati).

Projekta ietvaros jau veikti remontdarbi ķīmijas un fizikas kabinetā, ko veica firma SIA „Rondita", SIA „Sanoda" piegādāja un uzstādīja mēbeles dabaszinātņu kabinetu aprīkošanai, turpinās bibliotēkas un mācību video fondu pilnveidošana.

Drīzumā tiks modernizēta un pilnveidota materiāli tehniskā bāze ķīmijas, fizikas, bioloģijas un matemātikas kabinetā. Izveidotas 25 darba vietas darbam ar datoru prioritārajos priekšmetos, iegādāti mācību materiāli un mācību programmatūras, izveidojot mūsdienīgus un jaunajiem izglītības standartiem atbilstošus ķīmijas, bioloģijas, fizikas un matemātikas kabinetus.

Projekts „Dabaszinātņu un matemātikas apguves uzlabošana Cesvaines vidusskolā" jārealizē līdz 2010. gada beigām.

Iveta Raimo, projekta vadītāja

Juris Sārnis

Atceroties baigo vasaru
(1941.gada 14.jūniju)

Raudāja saule un lauks,
Sāpju līķautā ietīts mans draugs.
Kāds klusi čukstēja – baigā vasara...
Saulei un ļaudīm rit sāpju asara.

Šauti un durti, aprakti silā,
Aizdzīti verdzībā tālumā zilā.
Tik vandāļi smaida un ņirdz,
Mūžam tiem zudusi latvieša sirds.

Skumst māmuļa mājā pie vārtiem:
Ak, likten, kāpēc nolemts tā ir?
Šķirties no mīļiem bez vārdiem,
Nu taigas un tundras mūs šķir.

Vēl šodien, pēc gadiem, sirds skumst
Par tēvu, par māti, par tautu.
Vai atkal negaisa mākoņi Latvijai tumst,
No jauna lai mocītu, durtu un šautu?

Top atpūtas laukums

Aprīļa sākumā biedrība „Durvis" sadarbībā ar Cesvaines internātpamatskolu uzsākusi projekta „Atpūtas un sporta laukuma izveide" īstenošanas darbus. Projekta finansējums iegūts no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) Lauku attīstības programmas (LAP) „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā" un no Cesvaines novada domes.

Jaunieši daudz laika pavada, aktīvi atpūšoties svaigā gaisā. Nereti par atpūtas vietu Cesvaines internātpamatskolas teritoriju izvēlas arī Cesvaines iedzīvotāji ar bērniem, jo skolas teritorijā pirms vairākiem gadiem jau izveidots bērnu atpūtas un rotaļu laukums, ir pieejams sporta laukums futbola spēlēšanai, taču pietrūkst jauniešu vidū atzītām un populārām aktivitātēm atbilstošas zonas – skeitparka. Cesvainē nav iespēju nodarboties ar skeitbordu, skrituļošanu, basketbolu un citiem jauniešu atpūtas veidiem, tādēļ tiek izmantoti pagalmi, ietvju apmales, arī ceļa braucamā daļa, tādējādi pakļaujot gan sevi, gan sabiedrību veselības un dzīvības briesmām.

Atpūtas un sporta laukuma izveidei izvēlēta Cesvaines internātpamatskolas teritorija – aiz Šļākas kroga esošais basketbola laukums, kurš ir fiziski un morāli novecojis un aktīvai atpūtai netiek izmantots.

Projekta rezultātā tiks labiekārtota teritorija, atjaunots žogs, uzstādītas un pieslēgtas apgaismes laternas, ierīkotas atkritumu urnas, atpūtas soliņi, kā arī uzstādīta skeitparka rampa, tādējādi izveidojot bērnu un jauniešu interesēm atbilstošu infrastruktūru. Sadarbojoties ar ainavu arhitektu, ir izveidots projekts arī apzaļumošanai.

Gunas Graudiņas foto
2. jūlijā plānota laukuma atklāšana.

Jūlijā plānots atpūtas un sporta laukuma atklāšanas pasākums, kurā bērni un jaunieši varēs iemēģināt jauno skeitparkrampu, pārbaudīt savas iemaņas basketbolspēlē. Bet tie, kuriem vienkārši gribēsies atpūsties, varēs sēdēt uz soliņiem un vērot notiekošo.

Ilze Āboliņa

"Spicā spalva" – "Lubānas Ziņām"

28. maijā notika gadskārtējais pašvaldību laikrakstu konkursa „Spicā spalva" noslēguma pasākums. Šogad pasākums notika Cesvainē un tas bija desmitais pēc kārtas. Avīžu veidotājiem šī bija svētku diena. Viņi dzirdēja žūrijas vērtējumu, saņēma nominācijas, balvas un emocionāli bagātinājās.

Pagasta avīze ir gaidīta katrā mājā, tā izceļ labo, stāsta par to, kas cilvēka dzīvi dara gaišāku. Ar avīzes starpniecību mēs tuvāk iepazīstam cilvēkus sev līdzās.

Konkursā „Spicā spalva" šogad piedalījās 16 avīzes. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, šogad piešķirto nomināciju skaits bija mazāks. Nominācijas saņēma – *Mētrienas Dzīve* – „Par prasmi saskatīt neparasto ikdienišķajā", *Varakļōnīts* – „Par valodas godā celšanu", *Bērzaunes Rīts* – „Mēneša moto un mēneša foto", *Ērgļu Novada Ziņas* – „Labākās skolu ziņas", *Sarkaņu Ziņas* – „Par vēstures atspoguļojumu", *Kalsnavas Avīze* – „Par vienkāršā darba darītāju godā celšanu", *Vecpiebalgas Novada Ziņas* – „Problēmraksts", *Vecumnieku Novada Ziņas* – „Par sadarbību ar novada domi kvalitatīva izdevuma tapšanā", *Avīze Piebaldzēniem* – „Redaktores sleja", *Ļaudonas Vēstis* – „Par rakstiem rubrikā „Es nāku no Ļaudonas". „Kolēģu simpātija" aizceļoja uz Vecumniekiem, bet galvenā balva uz Lubānu.

Klātesošos uzrunāja Cesvaines novada domes priekšsēdētājs Vilnis Špats, konkursa dibinātāja – toreizējā „Barkavas Vārda" redkolēģijas pārstāve Iveta Dukaļska un žūrijas pārstāve – Latvijas Pašvaldību savienības žurnāla „Logs" galvenās redaktores vietniece Daina Oliņa. D. Oliņa bija patīkami pārsteigta, ka Madonas pusē ir tik daudz pašvaldību avīžu un ka pastāv šāds konkurss. Savukārt viešņa no Rīgas – Latvijas Mākslas akadēmijas docente, mākslas zinātniece Ingrīda Burāne avīžu redkolēģiju darbu un pagastu vadību centienus noturēt mazās avīzītes arī pēc novadu reformas salīdzināja ar mūsu politiķu tukšgaitas darbību un plātīšanos. Viena no konkursa dalībniecēm – „Vecumnieku Novada Ziņu" redaktore Žanna Zālīte pauda patīkamu pārsteigumu par viņas vadītajam izdevumam piešķirtajām nominācijām: „Šī diena man bija svētki. Aktieri un mūziķi aplausus saņem pēc katra priekšnesuma, pēc katra koncerta, bet avīžniekiem jau reti kurš aplaudē, jo mūsu darbs bieži vien netiek novērtēts. Par to tika runāts arī šajā sarīkojumā, un tas, ka šī ideja – konkurss pašvaldības informatīvo izdevumu veidotājiem Vidzemes pusē, dzīvo jau desmit gadu, apliecināja, ka novērtējums ir vajadzīgs. Hemingvejs savulaik ir teicis, ka avīžnieku darba īpatnība ir tā, ka nekad neviens viņus neredz strādājam. Un tā arī ir!"

Balvu saņem "Sarkaņu Ziņu" redaktore Valda Kļaviņa.

Žagatas pasākumā ienesa dzīvīgumu .
Ivetas Raimo foto

Spalvas māsu kopā sanākšanā mājīgu atmosfēru radīja Vita Krūmiņa ar „saviem bērniem", spēlējot ģitāru un dziedot. Zāli ar saksofona skaņām piepildīja Ilze Kurme un Lauma Putniņa, kuras uz klavierēm pavadīja Baiba Putniņa. Patīkami bija dzirdēt vidusskolas meiteņu estrādes grupas lielisko sniegumu.

Humoru zālē ienesa divas brīnumjaukas žagatas – Iveta Āboliņa un Sarma Blumfelde.

Paldies pasākuma sponsoram – Cesvaines domei. Paldies „Cesvaines pienam", ka varējām baudīt viņu gatavoto sieru. Paldies Imantam Spridzānam par kokā veidotajām žagatām, Sarmai Kurmei par iepazīstināšanu ar skolu. Paldies Jānim Puriņam, Viktoram Leimanim un visiem citiem – vārdā nenosauktajiem.

Guna Graudiņa

Dieva svētību jaunajā ceļā

Vasarsvētku dievkalpojums Cesvaines evaņģēliski luteriskajā baznīcā bija īpašs. Cesvainieši bija nākuši uz baznīcu, lai būtu kopā ar prāvestu Ingu Dāboliņu, svinētu viņa 10 gadu kalpošanas dievkalpojumu un dotu ceļamaizi jaunajam ceļa posmam mācītāja dzīvē.

„Vasarsvētki ir Kristus iedibinātās Baznīcas dzimšanas diena. Šajā dienā Kristus mācekļi tika piepildīti ar Svēto Garu, kas mūs vieno citu ar citu, ar Kristu un Tēvu. Svētais Gars ir tas, kas vieno kristiešus visā pasaulē," šī laika pārdomās ir prāvests Ingus Dāboliņš.

No atmiņas šī diena negaisīs arī 24 kristāmiem un iesvētāmiem, kas saņēma mācītāja Dieva svētību.

Ingus Dāboliņš kalpos Jūrmalas draudzēs, bet Cesvainē būs jauns mācītājs no Kurzemes – zviedrs Hanss Jensens. 6. jūnijā ir viņa pirmais dievkalpojums jaunajā vietā – Cesvainē.

Cesvaines draudze kavējās patīkamās atmiņās par kopā ar Ingu Dāboliņu pavadīto laiku. Viena no viņiem Mrdza Dolbe: „Esam saraduši ar mācītāju un, protams, ka ir žēl šķirties. Viņa sirsnība un iejūtība mums paliks siltā atmiņā. Lai mūsu mācītājam Dieva svētība jaunajās gaitās un jauki cilvēki apkārt!"

Guna Graudiņa

Gunas Graudiņas foto
Ingus Dāboliņš Vasarsvētku dievkalpojumā.

Mazie sveic māmiņas

7. maijā Cesvaines vidusskolā notika nu jau par tradīciju kļuvušais pirmsskolas izglītības iestādes pavasara koncerts. Koncertā piedalījās visi (šajā dienā bija 116) iestādes audzēkņi vecumā no 1,5 līdz 7 gadu vecumam un viņu skolotājas. Skatītāju rindās varējām redzēt ne tikai mazuļu vecākus, bet arī citus cesvainiešus, kas baudīja svētkus.

Mākslinieki devās nebēdnīgā un draudzīgā ceļojumā kopā ar Brēmenes muzikantiem. No Cesvaines bērnudārza uz Brēmeni devās divi ēzelīši, gailis, zirgs, suns, kaķis, āzis un virēja. Kopā ar viņiem jautro ceļojumu piedzīvoja mazie cālēni, brašie kumeliņi, omulīgie kaķēni, jautrie pavāri, darbīgie kazlēni, nebēdnīgie suņuki un atraktīvie laupītāji. Skanīgās dziesmas un jaunrades dejas mazajiem iemācīja radošā mūzikas skolotāja. Iestādes vadītāja Skaidrīte Aveniņa saka paldies mazajiem māksliniekiem, bērnudārza darbiniekiem, jo katrs ir piedalījies uzveduma tapšanā gan ar darbu, gan draudzīgu atbalstu. Paldies krāšņo tērpu šuvējām Oļai Priedītei un Lienītei Krūmiņai! Paldies vecākiem, ar kuru atbalstu esam iegādājušies krāsainus krekliņus mazajiem!

Mazuļi sveica savas māmiņas Mātes dienā. Skaņo balstiņu skandētās dziesmiņas un mazo roku darinātie tauriņi bija mīļa dāvana māmiņām viņu dienā!

Gunas Graudiņas foto

Pēc jaukā ceļojuma uz Brēmeni mazie dziedāja dziesmiņas māmiņām.

Rokpelnis savu grāmatu atver Cesvainē

Pēc Vasarsvētku dievkalpojuma baznīcās "Divos torņos" sanākušie baudīja tēju un īpašas sarunas kopā ar dzejniekiem Jāni Rokpelni un Andu Līci.

Cesvainieši bija izredzēto statusā, jo Jāņa Rokpeļņa jaunā grāmata "Nosaukums" tieši Cesvainē, nevis Rīgā piedzīvoja savus atvēršanas svētkus.

"Kad iepazinu Jāni Rokpelni, biju meitene no laukiem, kas neko nezināja par dzeju. Cilvēki, kas beiguši visādus institūtus un rakstīja, man likās tik interesanti. Tā es iekļuvu radošo cilvēku bohēmā. Tajā laikā bija jāpakāpjas un jāpaskatās, kas ir sētai otrā pusē.

Jānis ir viens no pirmajiem, kas tajā laikā nebaidījās uzsvērt, ka ir kāds par mums augstāks. Mēs pratām priecāties cits par citu, ja kādam iznāca jauna grāmata," iepazīstinot klātesošos ar Jāni Rokpelni, saka Anda Līce.

Pats autors, kurš raksta gan dzeju, gan prozu, gan stāsta, ka jaunajā dzejas krājumā ir lietas, kuras vēl jānosauc, tāpēc darba nosaukums ir "Nosaukums".

"Daudz rakstu kristīgo dzeju. Esmu tipisks kurpnieks bez kurpēm, jo nespēju atlasīt savus labos dzejoļus no sliktajiem. Dzeja labāk rakstās laukos, jo tur nav traucēkļu. Daba dod dažādu tēlu izvēli.

Dzejnieki ir kā staigājoši ārsti ar koferīti, kam līdzi jods, grieža-

Gunas Graudiņas foto

Jānis Rokpelnis un Anda Līce sarunās iesaista arī klātesošos.

mais. Viņi griež un trāpa paši sev. Tu esi konfliktā ar visām varām – tāpat kā ziedi ar salnu, zeme ar sēklu, bet tikai tādā veidā var atraisīties."

Nedrīkstam būt vienaldzīgi

28. aprīlī Cesvaines bibliotēkā Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas dienai veltītajā pasākumā piedalījās pirmā vēstniece Somijā pēc jaunās Latvijas atdzimšanas, tulkotāja, rakstniece Anna Žīgure un dzejniece, publiciste Anda Līce. Klātesošie kopā ar viešņām atcerējās 4. maija notikumus pirms 20 gadiem un ieklausījās Andas Līces dzejā.

Atmodas laikā Anna Žīgure aiziet no darba Rakstnieku savienībā, lai īstenotu savu sapni – būtu mājās un tulkotu. Pirmais viņas iztulkotais darbs ir igauņu dzejnieces un rakstnieces Vīvi Luikas „Septītais miera pavasaris". Pēc tam Edvarta Virzas mazmeita saraksta grāmatas somu lasītājiem "Tomēr tik tuvu" un "Latvijas zeme un debesis". Tās šodien ir izdotas latviešu valodā ar nosaukumu "Es stāstu par Latviju". Grāmatā aprakstīts par mūsu zemi, cilvēkiem, vēsturi, kā arī vēstniecības darba sākums. „1990. gada 4. maijā Latvija uzzināja, kādu svarīgu lēmumu pieņēmusi LPSR Augstākā Padome – deklarāciju par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu. Tas prasīja lielu drosmi. Arī šodien cilvēkiem nepieciešama drosme, lai dzīve Latvijā mainītos, lai Latvija kļūtu par tiesisku un demokrātisku valsti.

4. maijs nebūtu nekas, ja nebūtu 1991. gada barikāžu, kad tauta cēlās, lai aizstāvētu savu valsti.

Es cesvainiešus cienu par to, ka jūs esat spējuši uzbūvēt jaunu skolu. Skola – tā ir nenovērtējama lieta pilsētas izaugsmei. Man ir kauns par mūsu valsti, par nožēlojamām sekām ar naudu skolas celtniecībai.

Šodien laiks Latvijā ir sarežģīts, bet 90.gados bija daudz sliktāk. Mēs nedrīkstam būt vienaldzīgi. Ja mēs neiesim uz vēlēšanām, visu, kas mums ir, varam viegli pazaudēt. Ļausimies un ticēsim! Gaišāka dzīve ir iespējama", optimismu pauž Anna Žīgure.

Gunas Graudiņas foto

Anna Žīgure (no labās) un Anda Līce pauž optimismu.

Guna Graudiņa

Austrumu dejas Kraukļos

8.maija vakarā Kraukļu skolā skatītājus iepriecināja Šeherezādes pasaku nebeidzamās naktis, kurās austrumnieciski noslēpumainā gaisotnē stāstījums mijās ar dejām. Koncertu veidoja Cesvaines austrumu deju grupa „Samira", vadītāja Iveta Andronova. Pasākumā piedalījās viesi – Kusas austrumu deju grupa „Amara", vadītāja Līga Vovere. Koncerta noslēgumā skatītāju sirdis sildīja abu deju grupu ugunīgie čigānu ritmi.

Deju grupas „Samira" paldies koncerta atbalstītājiem un skatītājiem. Uz tikšanos!

"Samira" dalībnieces

Gunas Graudiņas foto

Cesvainietes rāda skaistu dejas soli un tērpus.

Ivetas Raimo foto

Bērnudārza ēka iegūst jaunu izskatu.

KPFI
KLIMATA PĀRMAIŅU FINANŠU INSTRUMENTS

Siltina bērnudārza ēku

2009. gada 19. novembrī Vides ministrija un Cesvaines novada pašvaldība noslēdza vienošanos par projekta „Energoefektivitātes paaugstināšana Cesvaines novada vispārējās pirmskolas izglītības iestādē" līguma Nr.VIDM/2009/KPFI/1 īstenošanu.

Projekta mērķi:

- veikt Cesvaines novada vispārējās pirmsskolas izglītības iestādes renovācijas pasākumus, tādējādi palielinot ēkas energoefektivitāti, ceļot to kvalitāti, kas nepieciešamas pašvaldību autonomo funkciju nodrošināšanai;
- oglekļa dioksīda emisiju samazināšana, samazinot siltumenerģijas patēriņu Cesvaines novada vispārējās pirmsskolas izglītības iestādē.

Atklāta konkursa rezultātā tika noteikts uzvarētājs – SIA „Vidzeme 90", kura ir uzsākusi darbus pie vispārējās pirmsskolas izglītības iestādes siltināšanas. Projektā paredzēts veikt šādas aktivitātes: ēkas fasādes siltināšanu, logu maiņu, jumta seguma maiņu, bēniņu pārseguma siltināšanu, pagraba pārseguma siltināšanu, apkures cauruļvadu siltināšanu, durvju maiņa un citas energoefektivitātes paaugstināšanas darbības, kas samazinās siltumenerģijas patēriņu un ar to saistītos izdevumus šajā iestādē.

Projektu realizējot Cesvaines novadam samazināsies izmaksas par siltumenerģiju, uzlabosies ēkas tehniskais stāvoklis un kvalitāte. Renovējot ēku, tā tiks padarīta pievilcīgāka un iekļausies pilsētvidē.

Projekta kopējās attiecināmās izmaksas plānotas apmēram 138000,00 LVL, no tām Cesvaines novada dome projektā piedalās ar savu līdzfinansējuma daļu 21% – 29000,00 LVL.

Projektu plānots realizēt līdz 2010. gada 17. augustam.

Iveta Raimo, *speciāliste teritorijas attīstības jautājumos*

Balsosim par savējiem!

Š. g. aprīlī tika izsludināts konkurss **„ Latvijas izcilnieki"**, kura mērķis – novērtēt un atbalstīt Latvijas talantīgākos jauniešus, kas sasnieguši ievērojumus rezultātus vietēja un starptautiska mēroga konkursos, olimpiādēs, sportā, projektos un citās aktivitātēs. No 1008 pretendentiem tika atlasīti 45 Latvijas skolēni vecumā no 4.-11. klasei, kas par saviem sasniegumiem iegūs vienreizēju stipendiju100 Ls apmērā. Viens no tiem ir arī **Cesvaines vidusskolas 11. klases audzēknis Jānis Vanags** par sasniegumiem sportā. No 7. jūnija – 4. jūlijam no šiem 45 stipendiātiem internetbalsošanā un balsošanā Maximas veikalos tiks atlasīti 5 pretendenti, kas varēs iegūt stipendiju visam nākamajam mācību gadam. Ja vēlies balsot un izteikt atbalstu Jānim vai kādam citam, ej mājas lapā www.latvijasizcilnieki.lv un iepazīsties ar balsošanas noteikumiem.

Iedzīvotāju ievērībai

Sociālā dienesta apmeklētāju pieņemšanas darba laiks ir: pirmdienās no plkst. 9. līdz 13.00 un no 14.00 līdz 16.00, otrdienās no 9.00 līdz 13.00. piektdienās 9.00 līdz 13.00. Trūcīgas personas, ģimenes EK pārtikas pakas var saņemt Cesvaines sociālajā dienestā minētajā laikā.

Kā izsaukt ātro palīdzību

Ātro medicīnisko palīdzību vairs nevar izsaukt, zvanot pa iepriekš lietojiem astoņzīmju numuriem. To var izsaukt bez maksas **no fiksētā tālruņa, zvanot 03, bet no mobilā – 112.**

Papildus informācija par ātrās palīdzības izsaukšanu var iegūt www.nmpd.gov.lv vai pa tālr. 29411499

Izmaiņas **vilciena Rīga – Gulbene** kustībā

Vilciens plkst. 19:00 no Rīgas kursēs 19. un 22. jūnijā, atcelts 18. un 25. jūnijā

Vilciens plkst. 4:00 no Gulbenes kursēs 20. un 23. jūnijā, atcelts 19. un 26. jūnijā.

Paldies talciniekiem

24. aprīlī **lielajā talkā** Cesvaines apkārtnē tika savākti 1200 atkritumu maisi. Paldies talciniekiem – baznīcas draudzei, "Cesvaines Piena" kolektīvam, abām skolā, domes kolektīvam, "Kraukļu skolas" darbiniekiem, "Viršiem", daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem un visiem citiem talciniekiem. Kopsim apkārtni, kurā uzturamies ne tikai reizi gadā, bet arī ikdienā!

Nr. 5 (203) 2010. gada 7. jūnijā
Izdevējs: Cesvaines novada dome
Reģistrācijas apliecība Nr. 1578
Tirāža – 600 eks.
Redaktore – Guna Graudiņa,
tālr. **64852030**
e-pasts: guna.graudina@cesvaine.lv
Iespiests: SIA "Madonas poligrāfists", Madonā, Saieta laukumā 2a.
Par rakstu saturu un faktu precizitāti atbild rakstu autori.

Mākslinieki glezno Cesvainē

Gunas Graudiņas foto

Nadežda no Rīgas zīmē Cesvaines muižas ēkas.

Cesvainieši līdz 10. jūnijam var iepazīties ar darbīgajiem Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolas 70 audzēkņiem un viņu pedagogiem: Irēni Krastiņu, Laumu Kanci, Zaigu Sīmani, Mairu Daņilāni un sporta aktivitāšu pedagogu Artūru Hofmani. Maija pēdējā diena Cesvainē iezīmējās ar māksliniecisku rosību. Jaunieši ar zīmēšanas mapēm, skiču albumiem, molbertiem, krāsām, otām, zīmuļiem, spītējot lietus lāsēm un odu uzlidojumiem, iedzīvināja Cesvaines pilsētvidi un nenoliedzami piesaistīja sev uzmanību. Jaunie mākslinieki pārstāv dažādas Latvijas pilsētas un novadus, bet šobrīd visi kopā mācās vienā skolā Rīgā.

Kā neiztrūkstoša mācību procesa sastāvdaļa ir zaļā prakse jeb plenērs. Sarunā mākslas pedagoģes atklāja, ka Cesvaini izvēlējās nejauši. „Šeit ir daudz skaista un iedvesmojoša, ko gleznot un zīmēt – no pussabrukuša šķūnīša līdz pils torņiem, tāpēc ir doma atgriezties šeit arī nākamgad. Varējām mēs palikt Rīgā un gleznot parkā vai uz trotuāra, arī tas būtu interesanti, bet esam sava darba entuziasti. Visi esam gleznojuši dažādās Latvijas pilsētiņās, laukos un jāatzīst, ka tā ir vienreizēja iespēja aizmirst ikdienas rūpes, ierasto un pierasto, ieraudzīt no jauna ikdienišķas lietas. Ļoti bieži tieši plenēra laikā mūsu audzēkņi atrod paši sevi, kā, savu pasaules redzējumu un izjūtu, savas sirds vēstījumu nodod skatītājam. Tas ir ļoti vērtīgi. Tieši daba palīdz ieraudzīt sevi un visu sev apkārt. Tikai apstājoties, mēs varam izjust tās vienreizējo burvību. Gleznot un ļauties šim procesam – tā ir īpaša sajūta. Kopā būšanas laiks, ko studenti pavada vasaras praksē, bieži ir spilgtākais un jaukākais piedzīvojums, ko vēlāk visiem kopā atcerēties," stāsta mākslas skolotājas.

Cesvaines Mākslinieku biedrība aicina 9. jūnijā plkst. 18.00 uz Cesvaines pili, kur muzeja telpās varēs aplūkot Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolas audzēkņu plenēra noslēguma darbu skates darbus. Kā īpaša dāvana Cesvainei iecerēts konkursa „Cesvaines pils" noslēgums, kur varēsim aplūkot katra mākslinieka īpašo Cesvaines pils redzējumu. Varēs balsot par sev mīļāko mākslas darbu, kas vakara gaitā arī iegūs „Skatītāju simpātijas" balvu un titulu.

RDMV gaida jaunos mākslinieku, kas vēlas turpināt izglītošanos. Iestājeksāmeni RDMV no 29. jūnija līdz 2. jūlijam. Sīkāka informācija pa tālruni 67360823 vai www.rdmv.lv Mēs, Cesvaines Mākslinieku biedrība un Cesvaines muzejs, novēlam jaunajiem māksliniekiem piedzīvot Cesvainē daudz iedvesmojošus brīžus un uz tikšanos arī nākamgad.

Kristīne Šulce, Imants Spridzāns, *Cesvaines mākslinieku biedrības mākslinieki*

Cesvaines novada dome
Saistošie noteikumi Nr.3
Cesvainē, 2010. gada 24. martā

Par grozījumiem Cesvaines pilsētas ar lauku teritoriju domes 2005. gada 26. oktobra saistošajos noteikumos Nr.11 „**Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Cesvaines pilsētā ar lauku teritoriju"**

1. Visā noteikumu tekstā vārdus „pilsēta ar lauku teritoriju" aizstāt ar vārdu „novads" attiecīgā locījumā.

2. Noteikumu 4.2. punktā vārdus „lauku teritorijas" aizstāt ar vārdu „pagasta".

3. Grozīt noteikumu 4.4. punktu un aizstāt vārdus „ne retāk kā reizi mēnesī" ar vārdiem „ne retāk kā reizi 6 mēnešos".

Cesvaines novada dome paziņo, ka 2010. gada 20. maijā **Cesvaines novada teritorijas plānojuma 2008. – 2020. gadam grozījumu 1. redakciju nodevusi sabiedriskajai apspriešanai** un atzinumu saņemšanai.

Apspriešanas termiņš – 2. jūnija – 14. jūlijam. Materiāli izvietoti domes sekretariātā Pils ielā 1A, Cesvainē. Apmeklētāju pieņemšana un speciālista paskaidrojumi katru otrdienu, trešdienu no 9:00 līdz 12: 00; no 14:00 līdz 17:00. Iedzīvotāju sapulce – 1.jūlijā plkst. 17:00 Cesvaines novada domē. Rakstiskos priekšlikumus iesniegt domē.

Akcijai "Apceļosim Latvijas pilis!" – desmit gadu!

6. jūnijā Cirstu muižā tiks atklāta akcija „Apceļosim Latvijas pilis!", kuru rīko Latvijas Piļu un muižu asociācija. Akcija noritēs no 6. jūnija līdz 3. oktobrim, bet noslēgsies ar vērienīgu pasākumu 4. decembrī Mālpilī, kur noteiks akcijas uzvarētājus. Akcijas „Apceļosim Latvijas pilis!" ietvaros visi interesenti tiek aicināti aplūkot Latvijas kultūras mantojumu, apmeklējot 52 Latvijas pilis un muižas. Informācija: **Inga Vasiļjeva, 29276111,** vinga@ml.lv

Kultūras afiša

8. jūnijā plkst.15.00 Cesvaines internātpamatskolā 9. klases izlaidums

12. jūnijā plkst. 17.00 Cesvaines vidusskolā 9. klases izlaidums

12. jūnijā Kraukļu skolā – ielīgosim Jāņus ar folkloras kopu „Kraukļēnieši"

14. – 20. jūnijā Cesvaines pils un muižas nedēļa

14. jūnijā Komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena – dzelzceļa stacijā pie piemiņas akmens

18. jūnijā Cesvaines ev. lut. baznīcā J.S.Baha ērģeļmūzikas koncerts. Muzicē Iveta un Jānis Pelšes. Kaspara Putriņa mūzikas skaņu vizualizācija. Koncerts ir veltījums J.S.Baha (1685-1750) un Cesvaines baznīcas arhitekta Paula Maksa Berči (1840-1911) gadam

19. – 20. jūnijā Cesvaines evaņģēliski luteriskajā baznīcā – Atvērto baznīcu dienas

19. jūnijā Cesvaines vidusskolā 12. klases izlaidums

21. jūnijā Cesvaines pils pagalmā – Bērzaunes teātra izrāde

23. jūnijā Cesvaines tirgus laukumā – Līgo nakts zaļumballe, spēlē „Cesvainieši". Ieeja bez maksas

2. jūlijā Cesvaines internātpamatskolā atpūtas un sporta laukuma atklāšana

3. jūlijā plkst. 19.00 Cesvaines vidusskolā filma

10. – 11. jūlijā Teātra festivāls – „Teātris pagalmos"

21. – 22. jūlijā Tour de LatEst velomaratona posms Cesvainē

24. jūlijā Cesvaines parka svētki

25. jūlijā Cesvaines tautas teātra izrāde

31. jūlijā piedzīvojuma spēles „Uz 57 paralēles Cesvainē" (orientēšanās sacensības)

Plašāka informācija par pasākumiem – afišās

Aicinām tirgotājus, amatniekus un zemniekus **tirgot savu produkciju** Cesvaines parka svētku pasākumā 24. jūlijā no plkst. 11.00 līdz 17.00. Tirgošanos ar plaša patēriņa precēm (apģērbs, apavi, rotaļlietas u. tml.) neatbalstīsim.

Aicinām pieteikties arī izbraukuma ēdināšanas piedāvātājus.Vietu skaits ierobežots.Pieteikšanās pa tālr. **26563323** (Kristīne).

Kinopunkts arī Cesvainē

Katru mēnesi 26 Latvijas vietās gada garumā ir kinopunkti – vietas, kur demonstrēs kino. Ieeja par ziedojumiem – sākot no 1 santīma, kas tiks vākts ziedojumu kastītēs SOS bērnu ciematiem. Projekts norisināsies vienu gadu, tādejādi skatītājiem ir iespēja apmeklēt 12 seansus un noskatīties 12 dažādas filmas. Kopējais seansu skaits Latvijā – 312. Nākamo filmu Cesvainē demonstrēs **3. jūlijā**.

Avīzes **aprīļa numurā** rakstā par Mariju Gubeni neprecīzi minēta Nikolaja skolas atrašanās vieta – tā ir Kārklos, nevis Kraukļos. Autore ļoti atvainojas par kļūdu, īpaši aicinot kārklēniešus piedot šo pārpratumu.

SIA"SENLEJAS" **pērk** liellopus, jērus. Samaksa tūlītēja. **T. 65033720, 65033730, 26517026, 26604491.**

Dzimuši

Daniela Estere Smoroģina maijā

Laulāti

Mārcis Lediņš un Agrita Kaščjuka maijā

Apsveikumi

Lai tavus tuvākos
Un tos, kam ticēt vari,
Tev līdzās dzīve allaž tuvu tur.
Lai viņi ir tavi dzīves spēka zari.

Nozīmīgās dzīves gadskārtās sveicam: **85** gados – **Vili Rudzīti, Annu Aveniņu 80** gados – **Annu Viļumu, Maiju Kronbergu, Maigu Meisteri!**

Cesvaines pašvaldība

Ik rītu mosties –
Ar saules gaismu acīs,
Ar ziedu smaidu sejā,
Ar putnu dziesmu ausīs,
Ar tauriņa vieglumu domās,
Ar darāmiem darbiem rokās,
Ar dzīves mīlestību sirdī.
Ik rītu mosties laimīga.

Sirsnīgi sveicam **Maiju Kronbergu** lielajā jubilejā, vēlot veselību, dzīvesprieku vēl daudzus, daudzus gadus!

Biedrība "Mārtiņroze"

man smilgas šodien ir radu
un margrietiņas kā māsas
man pļavas dziesma skan sirdī
ar zilo zvaniņu skaņām
zied šodien vasara mana
zied smaržīgiem medainiem ziediem
es vasaru vēlos baudīt
no saules lēkta līdz rietam
es vasaru vēlos sajust
līdz sirds dziļumam svētam...
Inese Tora

Sveicam Tevi, **Rigonda,** skaistajā jubilejā!

Kolēģi Cesvaines vidusskolā

Tiem gariem gadiem, ko par mūžu sauc,
Tu lemta man, un tas ir ļoti daudz.
Un citu tavā vietā neatrast un nevajag,
Jo laika ir par maz,
Ko mums zem saules abiem dzīvot ļauts,
Tie īsie gadi, ko par mūžu sauc.

Sveicam **Rasmu** un **Induli Rutkus** zelta kāzās!

Bērni ar ģimenēm

Dažādi

Paldies Cesvaines internātpamatskolas kolektīvam, Cesvaines vidusskolas kolektīvam, radiem , draugiem, kaimiņiem, visiem labajiem un atsaucīgajiem cilvēkiem Cesvainē, Madonā, Sausnējā, kuri bija kopā ar mums, pavadot pēdējā gaitā mūsu mammu, vecmammu un vecvecmammu **Vilmu Luciju Ķeirāni.**

Vilnis Aivars, Austris, Zaiga, Dainuvīte ar ģimenēm

Saulainu, uz dienvidiem vērstu dzīvokli ar izolētām istabām, 2. stāvā, ar podiņkrāsns apkuri, ūdeni, kanalizāciju, zeme ap māju, 100 m no Gaujas, labā medību vietā, 20 km no Valmieras **mainu pret nelielu mājiņu** Madonas, Gulbenes vai Cēsu novadā meža malā vai meža vidū. T. **28393728 Arnolds.**

Miruši

Milda Tropa 1927. – 2010.
Agris Kļaviņš 1965. – 2010
Roberts Ostašovs 1935. – 2010
Vilma Ķeirāne 1923. – 2010.
Leontīne Martemjanova 1931. – 2010
Reinholds Helmanis 1920. – 2010
Mārtiņš Kalniņš 1953. – 2010